

Hírsugár

**Az ELFT
Sugárvédelmi Szakcsoportjának
tájékoztatója**

35. szám

2008. december

Hírsugár

Az ELFT Sugárvédelmi Szakcsoportjának tájékoztatója

35. szám (2008. december)

ISSN 1417-8257

Felelős kiadó: Solymosi József, a Szakcsoport elnöke

Szerkesztők: Deme Sándor és Déri Zsolt

A Szakcsoport honlapja: www.kfki.hu/elftsv

A Sugárvédelem c. on-line folyóirat honlapja:

www.sugarvedelem.hu/sugarvedelem/

A tartalomból

EMLÉKEZTETŐ AZ ELFT SUGÁRVÉDELMI SZAKCSOPORTJÁNAK 2008. NOVEMBER 12-I VEZETŐSÉGI ÜLÉSÉRŐL.....	3
TÁJÉKOZTATÓ AZ ELFT ELNÖKSÉGÉNEK 2008. NOVEMBER 19-I ÜLÉSÉRŐL	10
KITÜNTETÉSEK	12
ÚTIJELENTÉS A 12. IRPA KONGRESSZUSRÓL	14
BESZÁMOLÓ AZ EURÓPAI SUGÁRVÉDELMI TÁRSASÁGOK PRÁGAI VEZETŐI ÉRTEKEZLETÉRŐL 2008. SZEPTEMBER 29.....	16
KÖNYVISMERTETŐ. SOMLAI JÁNOS: ESETEK, SUGÁRBALESETEK	18
HELYESBÍTÉS NÉVJEGY: OSVAY MARGIT	19
PH. D. VÉDÉSEK (DOMBOVÁRI PÉTER, EIGEMANN GÁBOR, VARGA BEÁTA). 20	
AZ ELFT SUGÁRVÉDELMI SZAKCSOPORT TAGJAI.....	23
A SUGÁRVÉDELMI SZAKCSOPORT VEZETŐSÉGÉNEK ADATAI (2008. NOV.)..	27
„MEGELŐZŐ CSAPÁS”	28

A szerkesztést 2008. november 30-án zártuk le.

A Hírsugárba szánt cikkeket, híreket a szerkesztőknek kérjük beküldeni (deme@aeki.kfki.hu és deri.zsolt@borsod.antsz.hu), Word formátumban.

Rajzok: Déri Zsolt

Aki friss sugárvédelmi híreket szeretne kör e-mailben kapni, kérését Andrási Andornak e-mailben jelezze (andrasi@aeki.kfki.hu)

EMLÉKEZTETŐ AZ ELFT SUGÁRVÉDELMI SZAKCSOPORTJÁNAK 2008. NOVEMBER 12-I VEZETŐSÉGI ÜLÉSÉRŐL

Helyszín: OAH földszinti tanácsterem

Jelen vannak: Andrási Andor, Bujtás Tibor, Deme Sándor, Déri Zsolt, Fehér Ákos, Fehér István, Kanyár Béla, Kerekes Andor, Solymosi József, Vincze Árpád, Zagyvai Péter

Bevezetőjében Solymosi József köszöntötte a Vezetőség tagjait, megállapította, hogy a vezetőség határozatképes.

Ezt követően ismertette a korábban kiküldött tervezett napirendet és kérte, hogy a jelenlévők szükség esetén tegyenek javaslatot a napirend bővítésére.

Javasolt napirendi pontok:

1. Elnöki tájékoztató a legutóbbi Vezetőségi ülés óta történt fontosabb eseményekről

Felelős előterjesztő: Solymosi J.

2. Találkozó az ELFT Elnökségével (Solymosi J. levele az 1. sz. mellékletben olvasható)

Felelős előterjesztő: Fehér I., Nagy M., Solymosi J.

3. Tájékoztató az on-line folyóirat megjelenéséről

Felelős előterjesztő: Vincze Á.

4. Tájékoztató a SUGÁRVÉDELEM könyv kiadásának a jelenlegi helyzetéről.

Felelős előterjesztő: Fehér I.

5. Beszámoló a Sugárvédelmi Szakcsoportok vezetőinek találkozásjáról, Prága, szept. 25.

Felelős előterjesztő: Bujtás T.

6. IRPA 12, Buenos Aires, rövid összefoglaló

Felelős előterjesztő: Bujtás T.

7. Beszámoló a bátaapáti kirándulásról

Felelős előterjesztő: Bujtás T.

8. Sugárvédelmi Mikulás előkészítése, előadás javaslatok

Felelős előterjesztő: Nagy M., Bujtás T .

9. Egyebek

A Vezetőség a napirendet kiegészítések nélkül elfogadta és megkezdte annak tárgyalását.

1. napirendi pont

Solymosi József tájékoztatta a Vezetőség tagjait a legutóbbi ülés óta eltelt fontosabb eseményekről.

Kiemelte, hogy a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából rendezett ünnepi ülésen, 2008. november 3-án díjakat és kitüntetésekkel adtak át az MTA Székházában.

Köteles György Wigner Jenő-díjat, Cserháti András Hevesy György-díjat kapott. A Hevesy György-díj fiatal kutatóknak létesített II. kategóriáját Kerkápoly Anikó Beatrix és Radó Krisztián kapta.

A ZMNE ünnepi ülésén Eigemann Gábor Bolyai János Hadmérnöki Díjat kapott.

PhD fokozatot kaptak:

- Dombóvári Péter,
- Eigemann Gábor,
- Varga Beáta.

Solymosi József javasolta a díjazottak méltatását közzétenni a Hírsugárban.

Gratulálunk a díjazottaknak és a tudományos fokozatot kapott kollégáknak, munkájuk során további sikereket kívánunk!

Solymosi József beszámolt arról, hogy a Fehér Istvánnal előzetes egyeztetést folytattak az ELFT főtitkárával, Kádár Györggyel.

2. napirendi pont

Az ELFT elnökségével a találkozót 2008. november 19-én lesz. A szakcsoportot a megbeszélésen a Vezetőség egyhangú határozata szerint Fehér István, Solymosi József és Bujtás Tibor képviseli.

Három témát mindenképpen meg kell beszélni az ELFT vezetésével:

1. Gazdasági ügyek

SUGÁRVÉDELEM tankönyv támogatása

Egységes elvonás a Szakcsoportoktól

Konferencia költségek tervezése, maradvány felhasználása

Fehér István a módosításokra írásos javaslatot adott (lásd Függelék).

2. Elnök, titkár újjáválasztása

Fehér István a módosításra írásos javaslatot adott (lásd Függelék).

3. Kommunikáció az ELFT Elnöksége és a Sugárvédelmi Szakcsoport Vezetősége között.

Solymosi József javaslata: Emlékeztetők megküldése,

Deme Sándor módosítására írásos javaslatot adott (pl.: az Alapszabályban rögzített konzultációs Fórum megszervezése). ((lásd Függelék)).

A Vezetőség egyhangúlag támogatta az írásos javaslatokat és felhatalmazta a Szakcsoport delegáltjait, hogy a találkozón a Függelékben megfogalmazott javaslatokat terjesszék elő az ELFT Elnökségének.

3. napirendi pont

Vincze Árpád tájékoztatta a Vezetőséget az on-line folyóirat helyzetéről:

Az első szám megjelent! (<http://www.sugarvedelem.hu/sugarvedelem>)

Az első szám készítésének tapasztalatait összegezve Vincze Árpád az alábbi javaslatokat tette:

A lektorálás rugalmasabbá tétele érdekében 2 fő lektorra a javaslatot a Szerkesztő Bizottság minél gyorsabban tegye meg.

A formai követelményeket érvényesíteni kell, mert az első számnál nagyon sokáig tartott a szerkesztőnek bizonyos cikkeket újraformázni.

A honlap angol menüjét igény esetén jövőre tudja elkészíteni.

A következő szám megjelenése 2009. márciusára várható. Jelenleg négy cikk előkészítéséről tudunk.

Deme Sándor kérte, hogy a jövőben legyen lehetőség a folyamatos megjelenésre, ne kelljen esetleg fél évet várni a következő számra.

Vincze Árpád szerint a következő szám megnyitásának nincs technikai akadálya, tehát az új cikkeket lektorálás és javítás után fel lehet tenni a honlapra, az új szám lezárása pedig akkor történik, ha megfelelő mennyiségű cikk összegyűlt.

Solymosi József gratulált az első számhoz, megköszönte a közreműködők munkáját és további sikeres megjelenéseket kívánt!

4. napirendi pont

Fehér István tájékoztatta a Vezetőséget, hogy a SUGÁRVÉDELEM tankönyv grafikai munkáinak elvégzésére a szerződést hamarosan megkötik.

A szerzők hamarosan „bátorító” levelet kapnak a határidő (2009. május 01.) betartása érdekében.

5. napirendi pont

Sugárvédelmi Szakcsoportok vezetőinek találkozóját Prágában tartották 2008. szeptember 25-én. A Szakcsoportot Kerekes Andor és Bujtás Tibor képviselte a tanácskozáson.

Bujtás Tibor röviden beszámolt a találkozóról, kiemelte, hogy a Hírsugár 35. számában egy részletesebb beszámoló olvasható.

6. napirendi pont

Bujtás Tibor beszámolt a Buenos-Airesben tartott IRPA12 konferenciáról.

A részletes beszámolót a december 10-én tartandó évzáró, Sugárvédelmi Mikulás rendezvényen tartjuk.

7. napirendi pont

Bujtás Tibor beszámolt a Bábaapáti kirándulásról. A kirándulás a tervezett program szerint sikeresen lezajlott, a résztvevők hasznos információkkal

gazdagodtak.

A vezetőség köszönetét fejezte ki a szervezésért Ormai Péternek és Bujtás Tibornak.

8. napirendi pont

A Szakcsoport évváró rendezvénye, a Sugárvédelmi Mikulás december 10-én 14 órától kerül megrendezésre a MTESZ Fő utcai székházában(1027 Budapest, Fő u. 68.).

A Szakcsoport Vezetőségi ülése előtte 12 órától kezdődik.

A Sugárvédelmi „Mikulás” tervezett programja:

- Elnöki értékelés az elmúlt évről
- Beszámoló az IRPA 12 Kongresszusról
- Nemzetközi szabályozások előkészítésének helyzete
- Bátaapáti bemutatása

9. napirendi pont - Egyebek

Deme Sándor elmondta, hogy a Hírsugár 35. száma hamarosan kiadásra kerül.

A következő vezetőségi ülés időpontja: 2008. december 10. 12:00., MTESZ Fő utcai székház (1027 Budapest, Fő u. 68.).

Az emlékeztetőt összeállította: Bujtás Tibor

---

*Fel szeretnénk hívni a figyelmet arra, hogy a 3. napirendi pont keretében hozott határozatnak megfelelően **a Sugárvédelem on-line folyóirat megjelenése sokkal gyorsabb lesz** annak következtében, hogy a beküldött cikk lektorálás és az esetleg szükséges javítások elvégzése után egy-két héten belül felkerül a már megnyitott számba, így arra azonnal lehet hivatkozni, miután ekkor nem csak a lapszám, de az oldalszámok is ismertté válnak.*

Ennek ismeretében várjuk a sugárvédelemmel kapcsolatos cikkeket!

Az ELFT Sugárvédelmi Szakcsoport vezetőségének javaslata az AUTONÓMIA KITERJESZTÉSÉRE

Függelék a 2008. november 12-i emlékeztetőhöz

Az ELFT Alapszabályának 11.§. az Ügyrend 3.3, és a Sugárvédelmi Szakcsoport SzMSz 3. pontja (lásd: Mellékletek) **teljes körű autonómiát biztosít** valamennyi hazai és nemzetközi szakmai társulati tevékenységre.

Ennek tükrében visszas, hogy egyes szervezési kérdésekben az Alapszabály és az Ügyrend - az egyes szakcsoportok és területi csoportok eltérő jellegét figyelmen kívül hagyva - merev megkötéseket tesz.

Ennek feloldására a **javasoljuk az:**

Alapszabály 11.§. egyes pontjainak a szövegét a következőkre módosítani:

(3) A szakcsoport taggyűlése a szakcsoport működésének részletes szabályozása érdekében Szervezeti és Működési Szabályzatot alkot, amelynek rendelkezési azonban nem lehetnek ellentétesek a Társulat Alapszabályában és Ügyrendjében foglaltakkal. A szakcsoport SzMSz-ét az elnökség hagyja jóvá.

(6) A szakcsoportok önálló jogi személyiséggel nem rendelkeznek, önálló gazdálkodást nem folytatnak. A szakcsoport működési kiadásainak az évi költségvetési tervét a szakcsoport vezetősége készíti el és a Titkára nyújtja be a Főtitkárnak.

Az Ügyrend 3.3. utolsó módosított mondata:

Az adott költséghelyen a rendezvény pénzügyi zárásakor keletkező maradvány 90%-át az adott szakcsoport a költségvetésében tervezheti, míg a fennmaradó 10% társulati felhasználására a Főtitkár a költségvetésben tesz javaslatot.

2008. november 12.

Az ELFT Sugárvédelmi Szakcsoport Vezetősége nevében,

Tisztelettel:
Solymosi József
elnök

1. sz. Melléklet. Részlet az ELFT alapszabályból:

V. A Társulat szervezete

11.§. (1) A *Szakcsoportok* a Társulatnak célkitűzései és feladatai hatékony és szakszerű ellátása érdekében szervezett, a fizika adott részterületén tevékenykedő társulati tagokat tömörítő, belső szakmai szervezetei. A Társulat szakcsoportjainak felsorolását a Küldöttközgyűlés külön határozata tartalmazza. Új szakcsoport alakítását, illetve meglévő megszüntetését az Elnökség előterjesztése alapján a Küldöttközgyűlés hagyja jóvá. A szakcsoport tagja lehet a Társulat minden tagja, aki a szakcsoport munkájában részt kíván venni és kéri a szakcsoport tagjaként való nyilvántartását. A szakcsoport legkisebb létszáma 10 fő lehet.

(2) A szakcsoportok a Társulat tagjai mellett az adott tudományterület iránt érdeklődő más szakembereket is bevonhatnak munkájukba, akik azonban társulati tisztséget nem viselhetnek, a társulati tisztségviselők megválasztásában szavazati joggal nem rendelkeznek és számuk nem számít be a szakcsoportnak a Küldöttközgyűlésre delegálható küldöttei számát meghatározó létszámába.

- (3) A szakcsoport taggyűlése négyévi időtartamra vezetőséget, továbbá elnököt és titkárt választ, akik a szakcsoport képviselőire jogosultak. A szakcsoport elnöke és titkára ugyanarra funkcióra a közvetlenül következő négy éves ciklusra nem választható meg. A szakcsoport taggyűlése a szakcsoport működésének részletes szabályozása érdekében Szervezeti és Működési Szabályzatot alkothat, amelynek rendelkezései azonban nem lehetnek ellentétesek a Társulat Alapszabályában és ügyrendjében foglaltakkal. A szakcsoport Szervezeti és Működési Szabályzatát a Társulat Elnöksége fogadja el.
- (4) Amennyiben a szakcsoport a vezetőség megbízásának lejártát követő 6 hónapon belül a tisztújítást nem végzi el, az Elnökség írásbeli figyelmeztetést küld. Ha a tisztújítás az ezt követő 3 hónapon belül sem történik meg, akkor az Elnökség a soron következő Közgyűlésen a Szakcsoport megszüntetésére tesz előterjesztést.
- (5) A rokon vagy kapcsolódó területeken működő szakcsoportok munkájuk koordinálása érdekében szükség szerint egyeztetik programjaikat, különös tekintettel önálló vagy közös rendezvényeikre. A rokon területű szakcsoportok a közös tevékenység kereteinek biztosítására állandó jellegű divíziókat alkothatnak. A Szakcsoportoknak a szakmai munka megkönnyítésére jogukban áll munkacsoportokat létrehozni. A munkacsoportok létrehozását a Szakcsoport SzMSz-ében kell szabályozni.
- (6) A szakcsoportok önálló jogi személyiséggel nem rendelkeznek, önálló gazdálkodást nem folytatnak. Működési költségeik fedezetéről a Társulat az éves költségvetési tervek alapján központilag gondoskodik.
- (7) A Társulatnak a 8.§. (3) bek. b) és c) pontjai által meghatározott tagjait tömörítő Ifjúsági Csoportja állandó munkacsoport jelleggel működik.

2. Sz. Melléklet. Részletek Az ELFT Ügyrendből:

3.3. A Szakcsoportok jogosultak szakterületüknek megfelelő, önálló rendezvények (előadóülések, konferenciák, stb.) szervezésére és lebonyolítására. Anyagi ráfordítást igénylő rendezvények, hazai és nemzetközi konferenciák szervezésében és lebonyolításában területi anyagi felelősséget vállalni szándékozó Szakcsoportok kötelesek a Társulat titkárságának közreműködését igénybe venni. Ilyen esetben, írásos feljegyzésben rögzített pénzügyi tervet, valamint lebonyolítási tervet kell készíteni, amelyekben meg kell fogalmazni, illetve meg kell jelölni

- a Szakcsoport és a Társulat titkársága közötti feladatmegosztást,
- a kapcsolattartásra és intézkedésre jogosult felelős személyek nevét,

- a rendezvénnyel kapcsolatos teendők, köztük a pénzügyi feladatok lebonyolításának részletes módját és ütemezését.

Az egyes rendezvényekhez kapcsolódó pénzügyi feladatokat a Társulat könyvvezetésében elkülönített költségként kell nyilvántartani és kezelni. Az adott költséghelyen a rendezvény pénzügyi zárását követően mutatkozó esetleges maradvány későbbi felhasználását illetően a rendező szakcsoport elsőbbséget élvez.

3. sz. Melléklet. Részletek az ELFT SUGÁRVÉDELMI SZAKCSOPORT SZMSZ-BŐL

3. A SZAKCSOPORT TEVÉKENYSÉGE

A Szakcsoport a 2. pontban megfogalmazott célok elérése érdekében önállóan vagy együttműködve más hazai tudományos egyesületekkel, társaságokkal

- hazai és nemzetközi tudományos rendezvényeket szervez, és elősegíti a hazai szakemberek ilyen rendezvényeken való részvételét,
- oktatási és továbbképzési tevékenységet végez,
- részt kíván venni a sugárvédelmet érintő jogszabályok, szabványok előkészítésében,
- a Szakcsoport a honlapján, elektronikus körlevélben és a Hírsugár kiadványon keresztül rendszeresen tájékoztatja a Szakcsoport tagjait a sugárvédelmi tárgyú rendezvényekről, eredményekről, új jogszabályokról, szabványokról és hírekről, továbbá
- rendszeresen együttműködik az IRPA-val és - mindenekelőtt a környező országokban lévő - sugárvédelmi társulatokkal.

Az ELFT Sugárvédelmi Szakcsoport vezetőségének javaslata az Elnökség és a szakcsoportok közötti INFORMÁCIÓCSERE JAVÍTÁSÁRA

Javasoljuk:

1. Az ELFT Elnöksége, ill. a szakcsoportok Vezetőségeinek **az üléseiről készült emlékeztetőket egymásnak kölcsönösen megküldeni**, a közvetlen és hiteles tájékoztatás érdekében.
2. Az ELFT Elnöksége, ha egy szakcsoport ügyét tűzi napirendjére, hívja meg az ülésre az érintett szakcsoport elnökét és titkárát.
3. Az Eötvös Loránd Fizikai Társulat Alapszabálya **„15.§. A Társulat tisztségviselőinek konzultációs fóruma...”** hatékonyabbá tétele érdekében az alábbi módosított megfogalmazást:

A jelenlegi szöveg:

15.§. A Társulat tisztségviselőinek konzultációs fóruma az Elnökségnek a Társulat szakcsoportjai és területi csoportjai valamint az tisztségviselőinek, a Fizikai Szemle főszerkesztőjének, a Felügyelő Bizottság tagjainak és a Társulat tiszteletbeli elnökeinek, továbbá a Társulat előző főtitkárának meghívásával kibővített ülése, amely azonban döntési jogkörrel nincs felruházva.

A javasolt új szöveg:

15.§. A Társulat tisztségviselőinek konzultációs fóruma az Elnökségnek, a Társulat szakcsoportjai és területi csoportjai vezetőinek, a Fizikai Szemle főszerkesztőjének, a Felügyelő Bizottság tagjainak és a Társulat tiszteletbeli elnökeinek, továbbá a Társulat előző főtitkárának meghívásával kibővített ülése. A fórumot az elnökségnek évente legalább egy alkalommal össze kell hívnia. A fórum döntési jogkörrel nincs felruházva, azonban az Elnökség részére ajánlásokat fogadhat el, amelyek végrehajtásáról *vagy elvetéséről* az Elnökség *beszámol* a Küldöttközgyűlésen.

2008. november 12.

Az ELFT Sugárvédelmi Szakcsoport Vezetősége nevében,

Tisztelettel:

Solymosi József
elnök

TÁJÉKOZTATÓ AZ ELFT ELNÖKSÉGÉNEK 2008. NOVEMBER 19-I ÜLÉSÉRŐL

Tisztelt Szakcsoport Tagtársak!

A delegáltjaink nevében is örömmel tájékoztatom a kedves tagtársakat az ELFT november 19-ei elnökségi ülésének velünk kapcsolatos eredményéről, a Vezetőségünk november 12-i ülésén megfogalmazott javaslataink egyeztetéséről.

1. Az információcsere javítására tett mindhárom javaslatunkat eredetiben elfogadta az Elnökség, és egyhangú szavazással határozati erőre emelte azt. (Lásd: a nov. 12-ei vezetőségi emlékeztetőknel: emlékeztetők kölcsönös megküldése, meghívni a szakcsoport ügyében az Elnökségi napirendre, fórum).

2. Az elnök titkárok ujjá választhatóságáról előbb három, majd két változatban hangzottak el támogató vélemények, amelyek letisztulása után kerül az a jövő májusi közgyűlés elé, az Elnökség javaslatként. (Az alábbi rövid

ismertetés végleges szövegét az Elnökség Emlékeztetője fogja tartalmazni, amelyet viszont most már hivatalosan meg kell kapnunk.)

a) (Az "autonómia kiszélesítése" jegyében.)

Az ELFT szakcsoportjai saját SZMSZ-t készíthETNEK (továbbra is így, megengedő módban!) amelyben rögzíthetik a szakcsoport sajátosságainak megfelelően az újjá választás lehetőségét. Az SZMSZ-t az Elnökség hagyja jóvá.

b) (Az "egységes szabályozás elve" szerint.)

Az ELFT minden tisztségviselőjének a megválasztása egységesen, az Elnökségre ma érvényes szabály szerint történhetne, nevezetesen egyszeri újjá választási lehetőséggel, a szakcsoportokban és a területi csoportokban egyaránt, de négy évre, míg az Elnökségben két évre.

Azt gondolom, hogy nekünk bármelyik változat megfelelne.

3. A konferenciák árbevételének a megosztására egy olyan javaslat van kialakulóban, hogy a konferenciák előre tervezett árbevételének a max. 10%-át kelljen előre megtervezetten a Társulat javára bekalkulálni, és az elszámolást követően, az ennek a levonása után fennmaradó teljes összeggel a szakcsoport rendelkezne, külön rovaton nyilvántartva, így az a következő évre is átvihető lenne. Úgy tűnik, hogy a szakcsoport önálló pénzügyi tervének a készítése jogilag nem megengedett, de a szakcsoport dönt a felhasználásról. (Tehát mi magunknak készíthetünk felhasználási elképélést, saját belső tervezetet.)

Azt gondolom, hogy nekünk ez a változat is megfelelne. Azt gondolom még, hogy jelentős, és sikeres lépést tettünk előre a megkezdett párbeszéddel, hangulatilag is jó légkörben folyt a tanácskozás.

Nagyban segítette az álláspontok közeledését az a tény, hogy volt előre konkrét írásos előterjesztésünk, amelyet előző nap már átadtunk a főtitkár úrnak, aki eljutatta azt az Elnökség tagjaihoz.

Köszönöm a Vezetőségnek a határozott és egységes támogatást! Bizonyára sikeres lesz a folytatás is. A magunk részéről minden tőlünk telhetőt megteszünk a jövőben is a minél eredményesebb együttműködés érdekében.

A delegáltjaink nevében tisztelettel üdvözlök minden tagtársat:

Solymosi József

KITÜNTETÉSEK

A Magyar Tudomány Ünnepe megnyitó ünnepi ülésén, 2008. november 3-án díjakat és kitüntetéseket adtak át az MTA Székházában

Wigner Jenő-díj

A Paksi Atomerőmű Részvénytársaság és a Wigner Jenő-díj kuratóriuma Wigner Jenő-díjat adományozott

Köteles Györgynek, az orvostudomány doktorának.

Köteles György professzor egész szakmai pályafutása a sugáregészségügy és a sugárbiológia területén mozog, kiteljesülve az elsősorban prevenciót szolgáló sugárvédelemmel. Szakmai tevékenysége nemzetközileg is ismert és elismert. Munkásságának időszaka lefedi a paksi atomerőmű létesítésének másfél évtizedét és eredményes működésének első negyedszázadát. Meghatározó módon működött közre az erőmű sugár- és környezetvédelmi rendszerének, szervezetének kialakításában, későbbi fejlesztésében. Igen aktív oktatói és oktatásszervezői tevékenységet fejtett ki. Marx György professzorral karöltve ők a tudományos igényű magyar nukleáris ismeretterjesztés kiemelkedő egyéniségei, akik meghatározó módon segítették a paksi erőmű körüli társadalmi béke létrejöttét.

Hevesy György-díj

A "Hevesy György-díj a nukleáris kutatásért" kuratóriuma a díj I. kategóriáját adományozza

Cserhádi Andrásnak, a Paksi Atomerőmű Zrt. projektvezető-helyettesének.

Cserhádi András pályafutása a nukleáris energetika, a nukleáris biztonság, a reaktorfizika és reaktortechnika területén a Paksi Atomerőműhöz kötődik. Pályája kezdetén, vezető fizikusként a VERONA in-core ellenőrző rendszer fejlesztésén dolgozott, majd az Időszakos Biztonsági Felülvizsgálat team vezetője volt. A közelmúltban a 2. blokki helyreállítás projektvezető-helyetteseként bizonyította szakmai kiválóságát. Meghatározó szerepe volt a sikeres elhárító munkában.

A díj fiatal kutatóknak létesített II. kategóriáját adományozza

Kerkápoly Anikó Beatrix PhD-nek és Radó Krisztián PhD-nek.

Kerkápoly Anikó módszert dolgozott ki radioaktív részecskék elemzésére. Mérési eredményei alapján a paksi atomreaktorok fűtőeleminek állapotára, az üzemzavar következményeire és a primer kör korróziós károsodására vonatkozó következtetéseket vont le. Kutatásaival hozzájárult az atomerőmű biztonságának növeléséhez.

Radó Krisztián az atomerőműben az acélfelületek dekontaminálására alkalmazott technológiák elemzésével rámutatott azok hiányosságaira. Új kémiai dekontaminációs technológia fejlesztését célzó K+F munka eredményei alapján javaslatot tett egy új, a paksi atomerőműben potenciálisan alkalmazható dekontaminációs technológia műveleteire és azok paramétereire.

A díjakat Németh Tamás akadémikus, az MTA főtitkára, továbbá a díj alapítói, Solymosi József, a Somos Alapítvány elnöke és Kovács József, a Paksi Atomerőmű Zrt. vezérigazgatója adta át.

Bolyai János Hadmérnök Díj

A hadmérnöki kutatások területén elért kiemelkedő eredmények méltó elismerésére a Somos Alapítvány és a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Bolyai János Katonai Műszaki Kara Bolyai János Hadmérnöki Díjat adományoz a Katonai Műszaki Doktori Iskolában, a Katonai műszaki tudományok tudományágban 2009. évben Summa cum Laude minősítéssel PhD fokozatot szerzett legkiválóbb doktoroknak és témavezetőknek.

A Szakértői Kuratórium

Arany Fokozatú PhD Doktori Különdíjat adományoz

Dr. Eigemann József Gábor részére

Doktori értekezésének címe: Aeroszol és gáztisztító szűrők minősítése a Paksi Atomerőmű technológiai rendszereiben.

Gyémánt Fokozatú Témavezető Díjat adományoz **Dr. Vincze Árpád** részére.

Az ELFT Sugárvédelmi Szakcsoport vezetősége minden kitüntetettnek gratulál

---

ÚTIJELENTÉS

A 12. IRPA KONGRESSZUSRÓL

A 12. IRPA (International Radiation Protection Association) nemzetközi kongresszust 2008. október 19-24. között tartották Buenos Airesben. A rendezvényen 1336 regisztrált sugárvédelmi szakember vett részt, a szervezőkkel, kiállítókkal és kísérőkkel együtt a résztvevők száma 2000 fő körül volt. Ez a létszám rekordnak számít az IRPA Kongresszusok történetében.

A 12. IRPA Kongresszus megnyitója után a Sievert díjat adták át Christian Streffernek. A díj átadása után a német tudós tartott egy kiváló előadást Sugárvédelem: a biológiai kutatás változásai és varázsa címmel.

A megnyitó végén megemlékeztek a híres argentin tudósról és ICRP elnökről, Dan Benisonról.

A 12. IRPA igen gazdag szakmai programjának alapját az 1491 bejelentett előadás és poszter adta.

A kongresszus egyik legfontosabb témája az oktatás és képzés volt. A nukleáris ipar fejlődéséhez szükséges megfelelő képzettségű szakembereket biztosítani kell és ebben a sugárvédelmi szakma is fontos szerephez jut.

A Kongresszus során két igen fontos rendezvény is volt. Az első az IRPA-hoz társult nemzeti szakcsoportok, társaságok Fóruma, majd az IRPA Közgyűlés.

A Fórumon bemutatásra kerültek azok a szakmai anyagok, pénzügyi beszámolók, amelyekről a Közgyűlésen szavazni kellett, illetve bemutatkoztak azok a jelöltek, akiket a Tanács tagjainak jelöltek.

A legfontosabb szakmai tanulmány a „Stakeholder Engagement” címet viselte, melyet az IRPA ajánlasként kíván kiadni (egyenlőre tervezet) és az érdekelt felek döntéshozatali eljárásba való bevonásáról, az információ átadásáról szól.

Személyes véleményem, hogy a következő években a nukleáris reneszánsz, az oktatás, képzés mellett a „Stakeholder Engagement” lesz a legtöbbet hangsúlyozott téma a sugárvédelmi konferenciákon.

A 12. IRPA Kongresszuson a Közgyűlést szerda délután tartották. Minden IRPA tagország küldötteset delegált a Közgyűlésre az adott ország sugárvédelmi szervezetének létszámától függően.

Magyarország 3 küldötteset nevezhetett meg augusztusban, a Kongresszus előkészítése során. Az ELFT Sugárvédelmi Szakcsoport vezetősége az alábbi küldötteseket jelölte:

- Dr. Bujtás Tibor,
- Dr. Koblinger László,
- Dr. Pázmándi Tamás.

A Közgyűlésen az alábbi döntések születtek:

1. Elfogadtuk a 2008-2012. időszak költségvetését, valamint a tagdíj emelését 2,5 USD-ről 3 USD-re (személy/év).

2. Elfogadtuk az alapszabály módosítását és a négy javaslatból hármat. A 2. javaslat, amely a régiók egyenletes képviselét biztosítaná a Kormányzótanácsban, nem került elfogadásra és az új Kormányzótanács elé kerül felülvizsgálatra.
3. A 13. IRPA (2012. május 13-18.) házigazdájának Glasgow-t választottuk.
4. A 14. IRPA Kongresszus előkészítésére felkérték a Dél-Afrikai Köztársaság Sugárvédelmi Társaságát.
5. A Közgyűlés új Kormányzótanács tisztségviselőket és tagokat választott:

IRPA elnök: Ken Kase, USA

IRPA alelnök: Renate Czarwinski, Németország

IRPA alelnök: Roger Coates, Egyesült Királyság (Kongresszus ügyek)

Kincstárnok: Dick Toohey, USA

Ügyvivő: Jacques Lochard, Franciaország

Publikációs igazgató: Dick Griffith, USA

Új Kormányzótanács tagok: Eduardo Gallego, Spanyolország,
Bernard Le Guen, Franciaország,
Kim, Korea,
Alfred Hefner, Ausztria.

A Kongresszus sokrétű szakmai programja mellett több társasági eseményt is szerveztek, melyek közül kiemelkedett az Opera Pampa előadás, ahol Argentína történelméből adtak elő látványos életképeket.

A szakmai tapasztalatok szerzése mellett igen hasznos volt találkozni a külföldi kollégákkal, megvitatni a sugárvédelem, illetve a nukleáris létesítmények helyzetét a különböző országokban.

Bujtás Tibor

BESZÁMOLÓ AZ EURÓPAI SUGÁRVÉDELMI TÁRSASÁGOK PRÁGAI VEZETŐI ÉRTEKEZLETÉRŐL 2008. SZEPTEMBER 29.

A rendezvény helye: State Office of Nuclear Safety, Praha 1, Senovážné sq. 9

Magyar résztvevők: Bujtás Tibor és Kerekes Andor

Az értekezés napirendje:

- 0 Welcome 10:00
- 1 Introduction
- 2 Roll call of participants, agreement on programme
- 3 Report from IRPA Council
- 4 Common contact point, feedback on actions from the 4th meeting
- 5 European IRPA representatives
- 6 Further development of co-operation between the European Societies
- 7 Young RP Professionals Exchange Network
- 8 Progress on revision of the European BSS
- 9 Position paper for IAEA BSS
- 10 UK progress regarding Qualified Experts (for Radioactive Substances and Waste)
- 11 Role of national RP Societies in the system of radiation protection in individual states
- 12 National policies toward radon
- 13 New trends in personal dosimetry
- 14 IRPA 12 Congress Buenos Aires
- 15 IRPA European Congress 2010, Helsinki
- 16 IRPA 13 European Bid, Glasgow
- 17 Date and location of next meeting
- 18 Any other business
- 19 Closure of the meeting 16:30

Az értekezleten sugárvédelmi szakcsoportunkat Bujtás Tibor és Kerekes Andor képviselte. Mivel igen sok volt a tervezett program, az értekezés vezetője, Irena Malátová, igyekezett ütemesen haladni, azonban egyes témákhoz igen sok hozzászólás érkezett. Ebből a szempontból három téma emelhető ki: az európai IRPA képviselők választása, a fiatal sugárvédelmi szakemberek támogatása és az IRPA13 rendezésére érkezett glasgow-i pályázat.

Az európai IRPA képviselők választása kapcsán megegyezés született, hogy négy európai jelöltet (osztrák, spanyol, francia, olasz) állítunk. Sajnos a korábbi

szavazások alkalmával Koblinger László a 6. helyen végzett, így nem került az első négy jelölt közé.

A fiatal sugárvédelmi szakemberek támogatásával kapcsolatban elhangzott, hogy az egyes országok társaságai külön pénzügyi keretet különítenek el a fiatal kollégák konferencia részvételére, amelyre pályázni lehet. Nyári táborokat, különböző oktatásokat, képzéseket szerveznek a fiatalok részére, és ezen kívül kérik a konferencia szervezőket, hogy a fiatalok részére alacsonyabb részvételi díjat számlázzanak.

Az IRPA13 rendezésére érkezett glasgow-i pályázat kapcsán a szervezők kérték, hogy az európai nemzetek delegált szavazói lehetőleg a skót pályázatot támogassák.

Az EU BSS készítéséről elhangzott előadásban információkat kaptunk a tervezett változtatásokról, illetve a várható ütemtervről. Ami érdekes volt, hogy ismét nincs szoros együttműködés az EU BSS és az IAEA BSS készítői között, tehát a két, nagyjából egy időben elkészülő sugárvédelmi szabályzat várhatóan nem lesz teljesen konform.

IAEA BSS készítéséről szintén halhattunk egy rövid tájékoztatót. Jelenleg az 1.0-ás változatot véleményezik. A következő bizottsági ülés novemberben várható. Tehát Buenos Aires-ben biztosan nem lesz döntés az új IAEA BSS elfogadásáról.

Buenos Aires-ben október 18-tól rendezik az IRPA12 konferenciát, a rendezvény honlapján (www.irpa12.org.ar) minden fontos információ megtalálható.

Bemutatkozott a következő európai IRPA rendezvény is. 2010-ben Helsinkiben rendezik a harmadik európai IRPA kongresszust.

Elhangzott két szakmai előadás radon mérések és személyi dozimetria témakörben. Látszott, hogy Csehország – ahol persze a radon súlyosabb problémát is jelent, mint nálunk mennyivel előrébb van, akár a jogi szabályozást, akár a lakásmérések számát tekintve.

A következő vezetői találkozót Horvátországban rendezik a horvát társaság 2009. október 26-án, 2010-ben pedig Párizs ad majd otthont a vezetői értekezletnek.

Összefoglalva elmondható, hogy több ország sugárvédelmi társasága igen aktívan vesz részt ezeken a találkozókön és igyekszik politikai lobby tevékenységét kifejteni saját céljaik megvalósítása érdekében. Sajnos mi ettől messze vagyunk. Ennek oka részben lehetett az is, hogy mindketten először vettünk részt ilyen találkozón, ami sok kérdésben hátrányos volt. Mindenesetre, a hazai társaság intenzívebb nemzetközi részvétele igen fontos lenne (ld. pl. az európai IRPA képviselők választását).

Paks, 2008. október 3.

A beszámolót összeállította: Bujtás Tibor

KÖNYVISMERTETŐ. SOMLAI JÁNOS: ESETEK, SUGÁRBALESETEK

**Somlai János: Esetek, sugárbalesetek. Radioökológiai Tisztaságért
Társadalmi Alapítvány, Veszprém, 2008. 192 oldal**

Az előszót is a szerző, a Pannon Egyetem habilitált docense írta. Hangsúlyozza, hogy a nukleáris balesetekről ebben a könyvben nincs szó, hanem a radiológiai (sugár) baleseteket tárgyalja. Mielőtt rátér a sugárbalesetekre, röviden ír a sugárfizika és a sugárbiológia alapjairól is.

A könyvben nagyszerű táblázatok és színes esetleírások vannak. Az egészségügyi baleseteket a szerző négy csoportra osztja: röntgensugárzás, zárt sugárforrások, gyorsítók és nyílt sugárforrások. Az ipari vagy ipari jellegű baleseteket is osztályozza: gyorsítók, besugárzók, ipari radiográfia, egyéb ipari alkalmazások, elveszett, ellopott zárt sugárforrások, valamint nyílt sugárforrások.

A 37 egészségügyi (kórházi) balesetben összesen 102 ember halt meg 1945 óta. Nagy a Co-60 jelentősége, 64-en (63%) haltak meg Co-60-tól. A sugársérülések száma összesen 231.

A 233 ipari jellegű balesetben 60 ember halt meg 1945-2007 között, ebből igen sok, 42 (70%) a lakosság egyedei, köztük gyermekek, pl. egy 6 éves brazil lány. Ha a sugársérülteket nézzük, akkor is a lakosság sok egyede, nem sugárveszélyes munkahelyen dolgozó személy és sok gyerek sérült pl. két algériai kisfiú. A sugársérülések száma összesen 396.

A szándékos egészségkárosításokról, vélt vagy valós gyilkosságokról, öngyilkosságokról szól az egyik fejezet. Egyik eset: Litvinyenko Londonban 2006-ban a halálos polónium-210 adag 20-szorosától hunyt el. Az öngyilkosságokról elgondolkodtatóak Somlai szavai, hogy az illetőknek fogalmuk sem volt, hogy ez az öngyilkosság milyen keserves módja.

Igen tanulságosak a szerző történeti megjegyzései is. Pl. egy fiatal röntgenes a harmincas években szólt főnökének: a röntgenberendezéstől méterekre látja az ernyőn a saját kezét. A válasz ez volt: aki fél a sugárzástól, ne menjen röntgenesnek. Vagy a cipő a lábra hogy illik, emiatt számtalan fölösleges röntgenvizsgálatot végeztek. Azt is említi a szerző, hogy a röntgensugarat és a rádiumot felfedezésük után évekig szinte mindent gyógyító csodaszernek hitték és az orvosoknak és a betegeknek csalódnuk kellett.

A mellékletben található többek között egy táblázat sugaras vészhelyzetekben szereplő izotópokról, azok fizikai felezési idejéről és energiájáról és jó minőségű fényképek pl. a perui, a grúz és az iráni sugárbalesetről, valamint a határokon felállított sugárkapukról.

Az irodalomjegyzékben található pl. Turai István egyik angol nyelvű cikke és egyik könyve (Sugáregészségügyi alapismeretek) és NAÜ kiadványok.

HELYESBÍTÉS NÉVJEGY: OSVAY MARGIT

Kedves Olvasók! A Hírsugár előző számában hibásan jelent meg Osvay Margit névjegy c. cikke. A Hírsugár 34. számának 20. oldalán - sajnálatos módon, a szerkesztés során - a címből egy sor lemaradt.

A cím és a cikk első, a címhez közvetlenül kapcsolódó első része helyesen az alábbi:

NÉVJEGY: OSVAY MARGIT A SUGÁRVÉDELMI EMLÉKÉREM EGYIK 2008. ÉVI KITÜNTETTTJE

Nehéz sikeres tudós nőnek lenni Magyarországon?

Többször rendeztek az utóbbi években a fenti címmel konferenciát Budapesten (nemzetközi résztvevőkkel), melyeken a munkahelyemet, az MTA Izotópkutató Intézetet (IKI) képviseltem, ahol a 70-es évek elejétől dolgozom a sugárvédelem és a dozimetria területén.

Az említett konferenciák egyik fő vita témája az, hogy miért van az, hogy a „TOP” szakmákban (pl. felső vezetés) olyan kevés (néhány %) nő szerepel Magyarországon, pedig az egyetemet végzettek között a nők aránya 50% felett van...más EU országokban bezzeg nagyobb falatot kap a „gyengébb nem” a magasabb pozíciók területein, illetve a férfiak az otthoni munkákban sokkal többet segítenek külhonban, mint itthon.

Jómagam hozzászólásaimban minden esetben szembeszálltam a nagyon elégedetlenkedő, panaszkodó nőtársaimmal (akik zömmel a humán szakmákat képviselték) és azt próbáltam hangoztatni, hogy ne várjuk mi, nők mástól annak a megoldását, ami a mi feladatunk lenne, „macsó” ország ide vagy oda...

Az érintett kitüntetettől, Osvay Margittól és minden kedves olvasótól a szerkesztők elnézést kérnek a zavaró hibáért.

Deme Sándor és Déri Zsolt

PH. D. VÉDÉSEK (DOMBOVÁRI PÉTER, EIGEMANN GÁBOR, VARGA BEÁTA)

Ebben a rovatban a sugárvédelemmel kapcsolatos Ph. D. védések téziseit közöljük, nagyobb terjedelem esetén rövidített formában. Tekintettel a rendelkezésünkre álló forrásokra a megjelenés nem egységes. Egyben kérjük olvasóinkat, hogy a sugárvédelmi tárgyú, közelmúltban megvédett értekezésekről küldjenek értesítést és a téziseket, megnevezve a témavezetőt is.

A szerkesztők

Dombovári Péter

Uránizotópok és izotóparány alfa-spektrometriás mérésének fejlesztése környezeti és nukleáris ipari minták vizsgálatán keresztül

Témavezető: Dr. Somlai János (Pannon Egyetem)

TÉZISEK

Módszerfejlesztés

(1) Az általam használt alfa spektrometriás forráskészítési eljárással mérhető az alacsony urán koncentrációjú, és szennyezett minták urántartalma és $^{234}\text{U}/^{238}\text{U}$ izotóparánya is.

(2) A módszerfejlesztés során javult az elektrodepozíciós források felbontása, és a leválasztás hatásfoka, a mérések reprodukálhatóak voltak. Az alfa spektrometriás mérések eredményeit az ICP mérések is igazolták.

Ipari minták

(1.) Az urán-akkumulációt a bórsavas oldat pH-ja, a felület korróziós állapota és az oldott és kolloid méretű $\text{UO}_2(\text{OH})_2$ specifikus adszorpciója alapvetően befolyásolja.

(2.) A hőátadó acélcsőminta belső felületén az U tartalmú modelloldatból a maximális U-megkötődés pH=6,0 értéknél mérhető, ami uranil-hidroxid ($\text{UO}_2(\text{OH})_2$) megkötődését feltételezve megközelítően monoréteg borítottságnak felel meg.

(3) Az urán-kontamináció a korrózióálló acél hőátadó cső felületeken minimálisra csökkenthető, ha a bórsavas oldat pH-ja nem haladja meg lényegesen a pH=4,0 értéket, illetve jelentősen nagyobb, mint pH=8,0, valamint ha a Fe és Cr tartalmú korróziótermékek oldatkoncentrációja és az acélfelület korróziósebessége minimális.

Környezeti minták

(1) Beigazolódott hogy a Pécs környéki bányaterületeken mért kifelővizek urán aktivitáskoncentrációja jelentősebb, mint az egyéb bányák területén mért urán aktivitás koncentrációk.

(2) A vizsgált minták nagy urán aktivitás-koncentrációinak és az izotóparányok jelentős eltolódásának oka az, hogy a bányatevékenység során az urántartalmú kőzet felaprózódása elősegítette a ^{238}U bomlása során bekövetkező mátrixroncsoló hatást, a kőzetből így lehetővé vált az izotópok intenzívebb kioldódása.

(3) A vizekben mért izotóp aktivitás koncentrációk geológiai/hidrogeológiai adatokkal kiegészítve alkalmasak a szennyezett területek uránizotópoktól eredő radiológiai viszonyainak (izotóp ki- és beszállítódás, kioldódás mértéke) leírására.

Eigemann József Gábor

Aeroszol és gáztisztító szűrők minősítése a Paksi Atomerőmű technológiai rendszereiben

Témavezető: Dr. Vincze Árpád (ZMNE)

Új tudományos eredmények:

Felülvizsgálta az aktív szén adszorberek retenciós kritériumrendszerét és elméleti úton meghatározta a retenciós kritériumok elvárható értékét. A felülvizsgálatot gyakorlati alkalmazásra elfogadva a magyar nukleáris hatóság annak megfelelően módosította az adszorberekre vonatkozó hatósági retenciós kritériumokat.

Továbbfejlesztette az aktív szén adszorberek retenciós tényezőinek vizsgálati módszerét, alkalmassá téve a Xe izotópokra vonatkozó retenciós tényező vizsgálatára. A továbbfejlesztett mérési módszer gyakorlati alkalmazásra került az atomerőműben, mint az aktív szén adszorberek évenként végrehajtott ellenőrző mérési eljárása. Az elvégzett mérések bizonyították az új módszer helyességét és nagyobb megbízhatóságát.

Modellberendezést fejlesztett ki a különböző aktív szenek paksi alkalmazására érvényes retenciós tulajdonságainak meghatározásához, illetve a retenciós tényezők különböző mérési módszereinek összehasonlítására, validálására. A berendezést sikeresen alkalmazta a gyakorlatban a különböző gyártmányú és fizikai állapotú aktív szenek in-situ mérésére. Méréseivel igazolta, hogy a csökkent retenciós képesség az adszorber töltetének magas nedvességtartalmára vezethető vissza.

A gáztisztító aktív szén adszorberek vizsgálatára kifejlesztett modellberendezést átalakította az adszorberek szárítási technológiájának vizsgálatához. Méréseket

végzett a berendezésen, melyek eredményeként meghatározta az aktív szén adszorberek hatásos szarítási módszerét. Kialakította a kiválasztott szarítási technológia ipari méreteken történő elvégzéséhez szükséges konfigurációt. Eredményesen elvégezte ipari körülmények között a PA Zrt. technológiájában működő aktív szén adszorberek szarítását. A szarítással sikerült az adszorberek teljesítményét számottevően javítani.

A nemzetközi gyakorlatra és a hazai tapasztalatokra alapozva olyan mérési módszert választott ki, illetve mérési konfigurációt állított össze az aeroszol szűrők helyszíni (in-situ) hatásfok vizsgálatára teszt aeroszol felhasználásával, amely figyelembe veszi a PA Zrt. technológiai rendszereiben üzemelő aeroszol szűrőinek sajátos, egyedi követelményeit. A mérési módszer gyakorlati alkalmazásra került az atomerőműben, mint az aeroszol szűrők évenként végrehajtott ellenőrző mérési eljárása. A módszer megfelelő teszt aeroszol kiválasztásával alkalmas más szűrő típusok (védelmi létesítmények, óvóhelyek aeroszol szűrői, egyéni légzésvédő eszközök) hatásosságának vizsgálatára is.

Varga Beáta

Az értekezés témája:

*Nukleáris létesítmény kibocsátásának
radioökológiai hatása*

Témavezető: Dr. Zagyvai Péter (BME)

Új tudományos eredmények

1. tézis: Kidolgoztam egy irányadó határértékrendszert az élelmiszerek radioaktív izotóptartalmára, amely minden lehetséges szennyező forrást figyelembe vesz, köztük a nukleáris létesítmény normál üzeme illetve a baleseti körülmények során a tápláléklánc szennyezettségét befolyásoló radioizotópokat

2. tézis: Az élelmiszerek és a takarmányok radioizotóp tartalma együtt szabályozandó, mivel az állati eredetű táplálékok esetében az elfogadható szint takarmányokra visszaszármasztása szorosabb megkötést jelent, mint az eddigiek során javasolt határértékek az állatok dózisterhelésére.

3. tézis: A lakosság dózisterhelésére vonatkozó szabályozásokat az elkerülhető dózison alapul, az adott környezetre jellemző koncentráció értékek ismeretére van szükség, minimálisan 20 év baleseti kibocsátástól mentes időszak országos monitoring ellenőrzéseit véve alapul.

4. tézis: A kibocsátás hosszú távú, mezőgazdasági termelés szempontjából fontos hatásának elemzésére radioökológiai érzékenységi kritériumokat jelöltem ki. A sérülékeny termelési területek kijelölésére, a talaj-növény transzport folyamatra vonatkozó ⁹⁰Sr átviteli tényezője alkalmas.

5. tézis: Az élelmiszerek és a mezőgazdasági környezet monitoringjával foglalkozó országos laboratórium hálózat működtetésének kritériumait határoztam meg.

AZ ELFT SUGÁRVÉDELMI SZAKCSOPORT TAGJAI

(Az utolsó tagdíj befizetésének éve 2007 vagy 2008)

Sorsz.	Név	Város
1	Andrási Andor dr.	Budapest
2	Antus Andrea	Paks
3	Bajári Miklós	Paks
4	Ballay László dr.	Budapest
5	Balásházy Imre	Remeteszőlős
6	Bardon József	Paks
7	Baumler Ede	Budapest
8	Bendő Éva	Eger
9	Bene Balázs József	Budapest
10	Biró János	Budapest
11	Biró Tamás dr.	Budapest
12	Bornemisza Györgyné dr.	Budapest
13	Borszuk Veronika	Budapest
14	Bujdosó Ernő dr.	Budapest
15	Bujtás Tibor	Paks
16	Bálintné Kristóf Krisztina	Gödöllő
17	Bárány Imre dr.	Pécs
18	Bérci Károly	Budapest
19	Bíróné Oncsik Mária dr.	Szarvas
20	C.Szabó István	Paks
21	Csajági Sándor	Paks
22	Csepura György dr.	Debrecen
23	Csige István dr.	Debrecen
24	Csizmadia László	Paks
25	Czégeni Árpád Attila dr.	Zalaegerszeg
26	Daróczi László	Paks
27	Deme Sándor dr.	Budapest
28	Dombovári Péter	Paks
29	Déri Zsolt dr.	Miskolc
30	Dézsi Zoltán dr.	Debrecen
31	Eged Katalin dr.	Veszprém
32	Elter Enikő	Szekszárd
33	Erdélyi Katalin	Budapest
34	Farkas Attila	Budapest
35	Farkas János	Debrecen
36	Fehér István dr.	Budapest
37	Gaál Judit Ilona	Budapest
38	Germán Endre	Szekszárd
39	Giczi Ferenc dr.	Győr
40	Gyulai Gábor	Budapest
41	Gáspárdy Géza dr.	Budapest

Sorsz.	Név	Város
42	Gündisch György dr.	Hatvan
43	Haholt Miklós	Németkér
44	Hirn Attila	Budapest
45	Homola László dr.	Pécs
46	Horváth Kristóf	Budapest
47	Horváth Ervin	Budaörs
48	Horváth Etelka	Paks
49	Hunyadi Ilona	Debrecen
50	Hurtik Imre	Győr
51	Hus László	Paks
52	Izsépi Béla	Nyiregyháza
53	Jarosievitz Beáta dr.	Budapest
54	Juhász Attila	Szászhalombatta
55	Jung József dr.	Budapest
56	Kadenczkiné dr. Havas Sonja dr.	Miskolc
57	Kanyár Béla dr.	Veszprém
58	Kaposi András dr.	Budapest
59	Kasztovszky Zsolt	Budapest
60	Katona Tünde dr.	Budapest
61	Kerekes Andor	Budapest
62	Kerti Márta dr.	Budapest
63	Kiss István	Budapest
64	Kiss Mihály	Paks
65	Komlóssi Gyula	Debrecen
66	Kovács Attila Barna	Debrecen
67	Kovács Mihály	Budapest
68	Kovács Tibor dr.	Budapest
69	Kurucz Zoltán	Dunaújváros
70	Kálmán Melinda	Salgótarján
71	Kári Béla dr.	Budapest
72	Köteles György dr.	Budapest
73	Lencsés András	Dunaszentgyörgy
74	Makovecz Gyula Péter	Paks
75	Manga László	Tolna
76	Maschek Tivadarné dr.	Budapest
77	Metzger István	Paks
78	Molnár Katalin	Budapest
79	Molnár Kolos	Zalaegerszeg
80	Motoc Anna-Mária	Budapest
81	Mácsik Zsuzsanna	Budapest
82	Mérges Miklós	Paks
83	Mócsy Ildikó dr.	Kolozsvár (Románia)
84	Mózsa Szabolcs dr.	Budapest
85	Nagy Tamásné	Győr

Sorsz.	Név	Város
86	Németh Pál	Dunaújváros
87	Nádasi Iván	Budaörs
88	Németh Csaba	Veszprém
89	Németh Zsuzsanna	Budapest
90	Nényei Árpád dr.	Paks
91	Nős Bálint	Paks
92	Orbán Mihály	Paks
93	Ormai Péter Dr.	Budapest
94	Osvay Margit dr.	Budapest
95	Osváth Szabolcs	Budapest
96	Ozoray Kamilla dr.	Budapest
97	Papp Zoltán dr.	Debrecen
98	Paripás Béla dr.	Miskolc
99	Pataki György	Budaörs
100	Pazonyi Béla dr.	Budapest
101	Pellet Sándor dr.	Budapest
102	Pernecki Gábor	Budapest
103	Petrányi János	Budapest
104	Petőfi Gábor	Budapest
105	Pintye Éva dr.	Debrecen
106	Pintér István Dr.	Budapest
107	Polanek Róbert	Arad (Románia)
108	Porcs-Makkay László	Pomáz
109	Porubszky Tamás	Budapest
110	Povázsai Sándor	Budapest
111	Pászkán Attila	Szentendre
112	Pásztor Gabriella	Budapest
113	Pátkai György Pál	Szentendre
114	Pázmándi Tamás	Budapest
115	Péter Mihály	Vácegres
116	Ranga Tibor	Szekszárd
117	Remeli Anton	Budaörs
118	Rónaky József	Budapest
119	Rósa Géza	Paks
120	Schneemeierné Surányi Anikó	Győr
121	Seresné dr. Csanádi Mária	Budapest
122	Solymosi József dr.	Budapest
123	Somfai Magdolna dr.	Pécs
124	Somlai János dr.	Veszprém
125	Soós Tamás	Paks
126	Szabó Péter	Paks
127	Szabó Béla	Budapest
128	Szabó László	Budapest
129	Szabó Piroska	Budapest

Sorsz.	Név	Város
130	Szeiman Sándor	Budapest
131	Szili Béla	Paks
132	Szilágyiné Polgár Éva	Csorna
133	Szintai Péter	Szekszárd
134	Sztanyik B.László dr.	Budapest
135	Szörényi Árpád	Budapest
136	Szücs Imre	Budapest
137	Sági László	Budapest
138	Sós János Zoltán	Tolna
139	Súmegh László István	Budapest
140	Sükösd Csaba dr.	Budapest
141	Süveges Miklós	Csobánka
142	Tahy Péter	Budapest
143	Takács Tamás	Budapest
144	Timár László	Nyíregyháza
145	Toró László dr.	Temesvár (Románia)
146	Turák Olivér	Budapest
147	Tyukodi Lajos	Budapest
148	Tóta Ádám	Szolnok
149	Tóth Endre	Budapest
150	Tóth László	Dunaújváros
151	Uray István dr.	Debrecen
152	Varjas Géza dr.	Budapest
153	Varjú Béla	Paks
154	Vass Ferenc	Százhalombatta
155	Veres Árpád dr.	Budapest
156	Vilimi József	Szekszárd
157	Vincze Árpád dr.	Pomáz
158	Vittay Pál dr.	Budapest
159	Volent Gábor	Paks
160	Végh Gábor József József	Paks
161	Váradi Csaba	Budapest
162	Weisz Csaba dr.	Budapest
163	Windisch Gábor	Budapest
164	Zagyvai Péter	Budapest
165	Zakóné Bárdosi Gyöngyi	Szekszárd
166	Zombori Péter	Budapest

A SUGÁRVÉDELMI SZAKCSOPORT VEZETŐSÉGÉNEK ADATAI (2008. NOV.)

Név	Feladatkör	Munkahely	Levelezési cím	Telefon / Fax.	e-mail
Solymosi József	Elnök	ZMNE	Budapest 146 1581 Pf.:15	432-9062 Fax.: 432-9040	Solymosi.Jozsef@zmne.hu
Fehér István	Tiszteletbeli elnök SV folyóirat főszerk.	KFKI AEKI	Budapest 1525 Pf.:49	392-2500 Fax.: 395-9293	feheri@aeki.kfki.hu
Bujtás Tibor	Titkár	PA Zrt.	Paks 7031 Pf.:71	75/508-360 Fax.: 75/508-400	bujtast@npp.hu
Andrási Andor	IRPA kapcsolat + Sv. hírek	KFKI AEKI Lakás	Budapest 1525 Pf.:49 Bp.1053Kecskeméti u. 5.	392-2500 Fax.: 392-2712	andrasi@aeki.kfki.hu tel. otthon: 267-7023
Ballay László	Szakcsoport építés	OSSKI	Budapest 1775 Pf.:101	482-2008 Fax.: 229-1931	ballay@hp.osski.hu l.ballay@mail.datanet.hu
Csige István	Honlap szerkesztő	MTA ATOMKI	Debrecen 4026 Bem tér 18/c	52/509296 Fax.: 52/416-181	csige@atomki.hu
Deme Sándor	Hírsugár társszerkesztő.	KFKI AEKI	Budapest 1525 Pf.:49	392 2222/34-11 Fax.: 395-9293	deme@aeki.kfki.hu tel. otthon: 395-6548
Déri Zsolt	Hírsugár társszerkesztő	ÁNTSZ Észak- m.o.-i Reg. Int.	Miskolc 3501 Pf. 186	46/505-830 Fax: 46/505-830	deri.zsolt@borsod.antsz.hu deri.zsolt@upcmail.hu
Fehér Ákos	Középiskolák + PR	OAH	Budapest 1036 Fényes A. 4.	436-4805 Fax.: 436-4804	fehera@haea.gov.hu
Kerekes Andor	PR		1222 Budapest, Virág u. 9.	424-8106	a.kerekes@freemail.hu a.kerekes@actel.hu
Pellet Sándor	Oktatás + orvosi kapcsolattartás	ÁNTSZ OTH	Budapest 1966 Pf.:64	476-1100/2619 Fax.: 476-6428	pellet.sandor@oth.antsz.hu pellets02@gmail.com
Vincze Árpád	Szakcsoport építés, SV folyóirat szerkesztő	OAH	Budapest 1036 Fényes A. 4.	436-4890 Fax.: 436-4843	Vincze@oah.hu Vincze@haea.gov.hu
Zagyvai Péter	Felsőoktatás	BME	Budapest XI. 1111 Műgyetem rkp. 9.	463 1567 463 2626	zagyvai@reak.bme.hu
Állandó meghívottak					
Kanyár Béla	ELFT főtitkár helyettes				
Nagy Zsigmondné	ELFT Titkárság vezető				
Rónaky József	OAH elnök				

„MEGELŐZŐ CSAPÁS”

Álhírek:

Kibővített keret a kutatásra

A Kormány felismerte, a sugár-egészségügyi kutatás fontosságát, ezért kibővített keretet bocsátott a kutatók rendelkezésére. – jelentette ki magát megnevezni nem kívánó kormány szóvivő. A hírt az MTA szóvivője úgy kommentálta, hogy az így kibővített keretbe már belefér a kutatók A4-es méretű csoportképe is.

Új jogszabály

Még az idén megszülethet az 1896. évi I. törvény, azaz a Radioaktív bomlástörvény végrehajtási rendelete. Az új jogszabály nem helyettesíti ugyan a 2006-ban a Parlament által leszavazott Newton-törvényt, mégis elégtételt jelent a sugár-egészségügyben hatósági munkát végző fizikus kollégák számára.

Jutalmazás

A Magyarországra begyűrűző pénzügyi válság ellenére egységes jutalmazásban részesülnek a közsférában dolgozó vezető és beosztott közalkalmazottak. Az új, egységes jutalmazási rendszer szerint évente két alkalommal történik majd jutalomosztás, a vezetőknek március 15-én, a beosztottaknak február 29-én.

Felhasználó BARÁT program

A sugárveszélyes munkahelyek egységes nyilvántartása, ill. a nyilvántartás megkönnyítése érdekében új felhasználó barát programot dolgoztak ki magyar szakemberek. A program minden magyarországi szerzetesrend körében hatalmas sikert aratott.

Fontos a csapatmunka

Nálunk még most is fontos a csapatmunka! – jelentette be az egészségügyi tárca egyik középvezetője, miután elbocsátották összes beosztottját. Bejelentése óta skizofrén vezető a helyi klinika pszichiátriai osztályán az új Teljesítmény Értékelő Rendszer megvalósításán fáradozik.

Dr. Sodomári Edömér
rovott-vezető
az orv. tudományok kan-didátusa